

Valtiovarainvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2013 kolmanneksi lisätalousarvioksi

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 24 päivänä syyskuuta 2013 lähettänyt valtiovarainvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen eduskunnalle vuoden 2013 kolmanneksi lisätalousarvioksi (HE 101/2013 vp).

Talousarvioaloitteet

Valiokunta on käsitellyt esityksen yhteydessä eduskunnan 26 päivänä syyskuuta 2013 valiokuntaan lähettämät lisätalousarvioaloitteet LTA 70—80/2013 vp. Aloiteluettelo on tämän mietinnön liitteenä.

Jaostovalmistelu

Asia on valmisteltu asiayhteyden mukaisesti valtiovarainvaliokunnan jaostoissa.

VALIOKUNNAN YLEISPERUSTELUT

Hallitus ehdottaa, että varsinaisia tuloja vähennetään nettomääräisesti 899 milj. euroa ja menoja lisätään 389 milj. euroa.

Tulojen vähennykset (yhteensä 1 043 milj. euroa) muodostuvat mm. ansio- ja pääomatuloverojen sekä alkoholijuoma-, energia-, auto-, varainsiirto- ja jäteveron tuottoarvioiden alentamisesta. Perintö- ja lahjaveron sekä arpajaisveron tuottoarvioita puolestaan korotetaan (144 milj. euroa) ennakoitua parempien alkuvuoden verokertymien johdosta.

Suurimmat menojen lisäykset suuntautuvat työllisyyttä ja taloudellista kasvua tukeviin toimenpiteisiin, kuten perusväylänpitoon, Finavia Oyj:n pääomittamiseen sekä rakennusten korjaushankkeisiin. Myös Tekesin tutkimus-, kehitys- ja innovaatiovaltuuksiin ja kansainvälistymisavustuksiin sekä Finnvera Oyj:n vienti- ja alusluottojen rahoitusvaltuuksiin sekä vientitakuuvaltuuksiin ehdotetaan lisäystä. Toimenpiteillä pyritään saavuttamaan nopea työllistävä vaikutus mm. rakentamishankkeiden ja työvoimapolitiittisten toimien myötä sekä edistämään kestävää taloudellista kasvua tukemalla tutkimusta, kehitystä, koulutusta ja yritysten kansainvälistymistä. Työllisyys-

Valiokunnan mietintö VaVM 14/2013 vp

vaikutusten arvioidaan olevan noin 7 500 henkilötyövuotta vuosina 2013—2014 ja yli 9 000 henkilötyövuotta kaudella 2015—2018.

Kehykseen luettavia menoja lisätään noin 184 milj. euroa, jolloin vuoden 2013 kehysmenojen taso on 42 869 milj. euroa. Menolisäyksistä noin 129 milj. euroa on kertaluonteisia, jotka rahoitetaan vuoden 2012 käyttämättä jääneestä kehysvarauksesta. Ajoituksen aikaistamisesta johtuvia menolisäyksiä on 8 milj. euroa. Kehyksen rakennekorjaukset huomioon ottaen vuoden 2013 kehystaso on 42 980 milj. euroa. Jakamattomaksi varaukseksi jää 111 milj. euroa, minkä lisäksi on edelleen käytettävissä 71,1 milj. euroa vuoden 2012 jakamatonta varausta.

Esitys lisää valtion nettolainanoton tarvetta noin 1,3 mrd. eurolla, ja vuoden 2013 nettolainanotoksi ehdotetaan näin ollen noin 9,1 mrd. euroa. Valtionvelan määrän arvioidaan vuoden lopussa olevan noin 93 mrd. euroa eli noin 48 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen. Kokonaistuotannon arvioidaan olevan tänä vuonna 195 mrd. euroa (käyvin hinnoin) ja sen arvioidaan supistuvan 0,5 prosenttia.

VALIOKUNNAN YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

Pääluokka 31

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN HALLINNONALA

10. Liikenneverkko

20. Perusväylänpito (siirtomääräraha 2 v)

Perusväylänpitoon ehdotetaan 25 milj. euron lisäystä, joka on tarkoitus käyttää teiden, ratojen ja siltojen kunnostamisen aikaistamiseen.

Valiokunta pitää määrärahaa perusteltuna ja toteaa, että toimenpidepaketti lisää työllisyyttä ja edistää elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä sekä talouskasvua myös pidemmällä aikajänteellä.

Valiokunta painottaa, että aluehallintoviranomaisten toiminta-alueiden rajat eivät saa olla esteenä elinkeinoelämän tarvitsemien kuljetusreittien tarkoituksenmukaiselle kunnossapidolle ja parantamiselle. Valiokunta pitää edellä olevan perusteella välttämättömänä, että Liikennevirasto varmistaa mm. metsäteollisuuden kuljetusjärjestelmien kokonaisvaltaisen kehittämisen myös toiminta-alueiden rajat ylittävillä alueilla.

88. Finavia Oyj:n pääomittaminen (siirtomääräraha 3 v)

Hallitus ehdottaa momentille 200 milj. euron määrärahaa, joka osoitetaan pääomasijoitukseen Finavia Oyj:n oman pääoman vahvistamiseksi. Pääoman korottaminen on välttämätöntä, jotta Finavia voi käynnistää Helsinki-Vantaan lentoaseman laajentamishankkeen. Valiokunnan saa-

Valiokunnan mietintö VaVM 14/2013 vp
Päälukka 31

man selvityksen mukaan tarkoituksena on toteuttaa noin 1 mrd. euron investointiohjelma, josta Helsinki-Vantaan lentoaseman laajentamishankkeeseen osoitetaan noin 900 milj. euroa ja Helsinki-Vantaan sekä keskeisten maakuntalentoasemien ylläpito- ja korjausinvestointeihin noin 100 milj. euroa.

Valiokunta pitää Finavia Oyj:n pääomittamista perusteltuna. Helsinki-Vantaan lentoasema on kansallisesti tärkeä kenttä, joka toimii myös merkittävänä porttina Euroopan ja Aasian välillä. Lentoaseman kansainvälisen kilpailukyvyyn vahvistaminen edellyttää kuitenkin aseman kapasiteetin lisäämistä sekä sen toimintojen ja palvelujen parantamista. Helsinki-Vantaan lentoaseman kehittämisen arvioidaan tukevan Suomen talouden kilpailukykyä ja yritysten toimintaedellytyksiä sekä luovan merkittävästi uusia työpaikkoja. Valiokunnan saaman selvityksen mukaan laajentamishanke tuottaisi noin 14 000 henkilötyövuotta, kentän kapasiteetin kasvaessa voi syntyä jopa 5 000 pysyvää työpaikkaa. Lisäksi korjausinvestointien arvioidaan synnyttävän 1 660 henkilötyövuotta.

Valiokunta toteaa, että Helsinki-Vantaan lentoaseman kannattavuus luo edellytyksiä myös maakunnissa sijaitsevien lentoasemien kehittämiseen, sillä EU:n päätöksen perusteella lentoasemia tarkastellaan Suomessa yhtenä verkostona. Tämä antaa mahdollisuuden siihen, että taloudellisesti heikkoa lentoasemaa voidaan tukea kannattavampien lentoasemien eli käytännössä Helsinki-Vantaan lentoaseman tuotolla.

Valiokunta korostaa, että lentoasemat ovat oleellinen osa koko Suomen liikennejärjestelmää. On siksi tärkeää, että lentoasemaverkostosta huolehditaan pitkäjänteisesti alueellisen kehityksen sekä elinkeinoelämän toimintaedellytysten turvaamiseksi.

50. Tutkimus

01. Ilmatieteen laitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille ehdotetaan 1,5 milj. euron määrärahaa uuden tutkan hankintaa varten.

Valiokunta on tyytyväinen esitykseen, sillä se on jo vuoden 2012 talousarviota koskevassa mietinnössään (VaVM 26/2011 vp) edellyttänyt tutkaverkon kattavuuden parantamista.

Uusi tutka on tarkoitettu sijoittamaan Kitee—Kesälahti—Savonlinna-alueelle, jolloin se parantaa sää-tutkaverkoston kattavuutta Itä- ja Kaakkois-Suomessa. Se parantaa liikennesääpalvelun laatua ja saatavuutta ja antaa aiempaa paremmat mahdollisuudet varoittaa voimakkaista myrskyistä. Hankkeen arvioidaan luovan myöhemmin myös uutta palvelutuotantoa ja yritystoimintaa sekä parantavan kotimaisen teollisuuden globaalia markkina-asemaa toimialalla.

YHTEENVETO

Hallituksen esityksessä ehdotetaan määrärahoihin 389 256 000 euron lisäystä, tuloarvioihin (pl. nettolainanotto ja velanhallinta) 899 000 000 euroa vähennystä ja nettolainanottoon ja velanhallintaan 1 288 256 000 euron lisäystä.

Valiokunnan mietintö VaVM 14/2013 vp

Ehdotettujen muutosten jälkeen olisivat kuluvan vuoden budjetoidut tuloarviot ja määrärahat varsinainen talousarvio, ensimmäinen, toinen ja kolmas lisätalousarvio huomioon ottaen 55 066 591 000 euroa.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Valtiovarainvaliokunta ehdottaa,

että ehdotus vuoden 2013 kolmanneksi lisätalousarvioksi hyväksytään hallituksen esityksen mukaisena,

että lisätalousarvioaloitteet LTA 70—80/2013 vp hylätään ja

että lisätalousarviota sovelletaan 21 päivästä lokakuuta 2013 alkaen.

Helsingissä 8.10.2013

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Kimmo Sasi kok
varapuheenjohtaja Pentti Kettunen ps
jäsen Leena Harkimo kok
jäsen Jouko Jääskeläinen kd
jäsen Timo Kalli kesk
jäsen Sampsa Kataja kok
jäsen Anneli Kiljunen sd
jäsen Esko Kiviranta kesk
jäsen Mika Lintilä kesk
jäsen Heli Paasio sd
jäsen Markku Rossi kesk
jäsen Sari Sarkomaa kok
jäsen Jouko Skinnari sd
jäsen Kauko Tuupainen ps
jäsen Kari Uotila vas
jäsen Ville Vähämäki ps
varajäsen Johanna Karimäki vihr
varajäsen Esko Kurvinen kok
varajäsen Sirpa Paatero sd (osittain)

Valiokunnan sihteereinä jaostokäsittelyissä ovat toimineet

valiokuntaneuvos Hellevi Ikävalko
valiokuntaneuvos Maarit Pekkanen
valiokuntaneuvos Mari Nuutila
valiokuntaneuvos Johannes Leppo

Valiokunnan mietintö VaVM 14/2013 vp
Vastalause ps

VASTALAUSE ps

Yleisperustelut

Perussuomalaiset ovat huojentuneita, että hallitus on vihdoinkin herännyt edes jollakin tavalla taloudellisen tilanteen vakavuuteen ja on toteuttamassa jo keväällä esittämämme vaatimusta täsmälävytyksestä. Katsomme kuitenkin, että hallituksen esittämät toimet ovat riittämättömiä taloutemme luisun katkaisemiseksi. Elvyttävien toimien on oltava riittävän kokoisia, jotta niillä on todellista vaikutusta. Jos kävisikin niin, että nyt pakollisiin investointeihin lisättyjä määrärahoja ei ehditä käyttää tämän vuoden aikana, voidaan ne aina siirtää seuraavalle budjettikaudelle. Näiden pakollisten investointien aikaistamisella olisi suhdanteita tasaava vaikutus, ja kaiken lisäksi tämä olisi järkevää julkisen rahan käyttöä, sillä matalasuhdanteessa näiden investointien teko on halvempaa kuin korkeasuhdanteessa. Liika varovaisuus tässä tilanteessa on mielestämme virhe.

Perussuomalaiset ovat kuitenkin tyytyväisiä, että hallitus on nyt ainakin osaltaan toteuttamassa varjobudjetissamme vaatimiamme korjauksia vuoden 2013 talousarvioon. Haluamme tässä kohdassa muistuttaa, että olisi parempi, jos perustellut muutosehdotuksemme huomioitaisiin jo itse talousarviokäsittelyssä, jolloin julkisen sektorin toimijat voisivat paremmin suunnitella toimiaan, kun määrärahat ovat heti vuoden alussa realistisemmalla tasolla.

Yksityiskohtaiset perustelut

MÄÄRÄRAHAT

Pääluokka 29

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖN HALLINNONALA

10. Yleissivistävä koulutus

35. Avustus yleissivistävien oppilaitosten ja päiväkotien sisäilma- ja kosteusvauriohankkeisiin (siirtomääräraha 3v)

Perussuomalaiset ovat tyytyväisiä, että hallitus on aikaistamassa pakollisia korjauksia sisäilma- ja kosteusongelmista kärsiviin kouluihin ja päiväkoteihin. Pidämme kuitenkin hallituksen tähän suuntaamia resursseja riittämättöminä. Näiden korjausinvestointien aikaistamisessa ei ole kysymys vain talouden elvytyksestä, vaan ne ovat investointeja ihmisten terveyteen. Kenenkään ei tulisi opiskellessaan tai työtehtäviään hoitaessaan altistua esimerkiksi homevaurioista johtuville terveysriskeille.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 29.10.35 otetaan lisäyksenä 40 000 000 euroa avustuksiin yleissivistävien oppilaitosten ja päiväkotien sisäilma- ja kosteusvauriohankkeisiin.

Valiokunnan mietintö VaVM 14/2013 vp
Vastalause ps

Pääluokka 31

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN HALLINNONALA

10. Liikenneverkko

20. Perusväylänpito (siirtomääräraha 2 v)

Useat hallitukset ovat laiminlyöneet tarvittavat investoinnit tie- ja rataliikenteeseen, eikä Kataisen istuva hallitus tee poikkeusta. Asiantuntijoiden mukaan olisi edullisempaa hoitaa ylläpito kunnolla nyt kuin ryhtyä isompiin korjaustalkoisiin tulevaisuudessa. Tieverkkomme on annettu rapautua niin pahasti, että asfalttia on alettu pistää rullalle ja olemme palaamassa takaisin sorateiden romantiikkaan. Hallitus antaa turhaan kansallisen pääoman valua hiekkaan. Hallituksen nyt suuntaamat resurssit liikenneverkkomme pakollisten investointien aikaistamiseen ovat mielestämme liian pienet. Näiden pakollisten investointien aikaistamisella olisi suhdanteita tasaava vaikutus, ja kaiken lisäksi tämä olisi järkevää julkisen rahan käyttöä, sillä matalasuhdanteessa näiden investointien teko on halvempaa kuin korkeasuhdanteessa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 31.10.20 otetaan lisäyksenä 50 000 000 euroa perusväylänpitoon ja hyväksytään seuraava lausuma:

Vastalauseen lausumaehdotus 1

Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy tarvittaviin toimiin perusväylänpidon ja yksityisten teiden kunnossapidon määrärahojen korottamiseksi, jotta kansallisen pääomamme rapautuminen pysäytetään.

Pääluokka 32

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN HALLINNONALA

30. Työllisyys- ja yrittäjyyspolitiikka

51. Julkiset työvoimapalvelut (siirtomääräraha 2 v)

Perussuomalaiset ovat tyytyväisiä siihen, että hallitus on lisäämässä työttömyyden torjunnan resursseja. Kuitenkin ottaen huomioon maamme työttömyyden huolestuttavan tason katsomme hallituksen lisäpanostuksen olevan riittämätön.

Yhteiskunta jakautuu entistä vahvemmin työttömiin ja ylityöllistettyihin, joten työn jaossa on parantamisen varaa. Tälläkin hetkellä moni pätevä työntekijä on vailla töitä. Suhdanteet vaikuttavat erityisen paljon *nuorten ja yli 55-vuotiaiden työllistymiseen*, ja perussuomalaiset katsovatkin hallituksen nyt esittämät lisämäärärahat riittämättömiksi ja esittävät lisättäväksi 20 miljoonaa euroa

Valiokunnan mietintö VaVM 14/2013 vp
Vastalause ps

näiden ryhmien työllisyyden edistämiseen. Työllisyyttä voidaan edistää muun muassa palkkatuen avulla.

Perussuomalaiset esittävät erikseen *10 miljoonaa euroa mestari-kisällimallien toteuttamiseen*. Mestari-kisällimallissa eri alojen seniorit kouluttavat työkokemusta vailla olevia nuoria alansa ammattilaisiksi. Mestareiksi voidaan valita sellaisia alansa ammattilaisia, joiden työuria voidaan pidentää vaihtamalla työtehtäviä kevyemmiksi. Hiljaisen tiedon merkitys osaamisen kehittämisessä on suuri, ja tätä tietoa mestari voi välittää kisälleille, vaikka ei enää työn fyysisistä vaatimuksista itse täysin selviäisikään.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 32.30.51 otetaan lisäyksenä 30 000 000 euroa, josta 20 000 000 euroa nuorten ja yli 55-vuotiaiden työllistymiseen ja 10 000 000 euroa mestari-kisälli-toimintamallien kehittämiseen, ja hyväksytään seuraava lausuma:

Vastalauseen lausumaehdotus 2

Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy tarmokkaampiin toimiin maatumme uhkaavan suurtyöttömyyden torjumiseksi.

Pääluokka 33

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNONALA

60. Kuntien järjestämä sosiaali- ja terveydenhuolto

39. Avustus kunnille sosiaali- ja terveydenhuollon rakennusten sisäilma- ja kosteusvauriohankkeisiin (siirtomääräraha 3 v)

Perussuomalaiset ovat tyytyväisiä, että hallitus on aikaistamassa pakollisia korjauksia sosiaali- ja terveydenhuollon rakennuksiin. Pidämme kuitenkin hallituksen tähän suuntaamia resursseja riittämättöminä. Näiden korjausinvestointien aikaistamisessa ei ole kysymys vain talouden elvytyksestä, vaan ne ovat investointeja ihmisten terveyteen. Kenenkään ei tulisi työtehtäviään hoitaessaan altistua esimerkiksi homevaurioista johtuville terveysriskeille.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 33.60.39 otetaan lisäyksenä 25 000 000 euroa avustuksiin kunnille sosiaali- ja terveydenhuollon rakennusten sisäilma- ja kosteusvauriohankkeisiin.

Valiokunnan mietintö VaVM 14/2013 vp
Vastalause ps

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että ehdotus valtion vuoden 2013 kolmanneksi lisätalousarvioksi hyväksytään valiokunnan mietinnön mukaisesti edellä todetuin muutoksin ja

että edellä ehdotetut kaksi lausumaa hyväksytään.

Helsingissä 8.10.2013

Pentti Kettunen ps
Kauko Tuupainen ps
Ville Vähämäki ps

Valiokunnan mietintö VaVM 14/2013 vp
LIITE: Lisätalousarvioaloitteet LTA 70—80/2013 vp

LIITE: Talousarvioaloitteet

- Lisätalousarvioaloite LTA 70/2013 vp Ari Jalonen ps Määrärahan osoittaminen sisäilmaongelmaisten koulujen ja päiväkotien korjaushankkeisiin (29.10.35)
- Lisätalousarvioaloite LTA 71/2013 vp Mirja Vehkaperä kesk Määrärahan osoittaminen yleissivistävien oppilaitosten ja päiväkotien sisäilma- ja kosteusvaurioiden korjauksiin (29.10.35)
- Lisätalousarvioaloite LTA 72/2013 vp Arja Juvonen ps Määrärahan osoittaminen lähihoitajan oppisopimuskoulutuksen vahvistamiseen (29.30.21)
- Lisätalousarvioaloite LTA 73/2013 vp Lauri Heikkilä ps Määrärahan osoittaminen Myllymäen Palolaistentien peruskorjauksen suunnitteluun (31.10.20)
- Lisätalousarvioaloite LTA 74/2013 vp Lauri Heikkilä ps Määrärahan osoittaminen paikallisten 12287 liikenneturvallisuuden parantamiseen Liedon kunnassa (31.10.20)
- Lisätalousarvioaloite LTA 75/2013 vp Pirkko Mattila ps Määrärahan osoittaminen välittömiä perusparannuksia tarvitsevien tieosuuksien kunnostukseen Pohjois-Pohjanmaan maakunnan alueella (31.10.20)
- Lisätalousarvioaloite LTA 76/2013 vp Mirja Vehkaperä kesk Määrärahan osoittaminen Ylivieskan ratapihan kunnostukseen (31.10.20)
- Lisätalousarvioaloite LTA 77/2013 vp Jari Lindström ps ym. Määrärahan osoittaminen valtatie 6 parantamisen aloittamiseen välillä Taavetti—Lappeenranta (31.10.20)
- Lisätalousarvioaloite LTA 78/2013 vp Mirja Vehkaperä kesk Määrärahan osoittaminen perusväylänpitoon (31.10.20)
- Lisätalousarvioaloite LTA 79/2013 vp Mirja Vehkaperä kesk Määrärahan osoittaminen Finavia Oyj:n pääomittamiseen (31.10.88)
- Lisätalousarvioaloite LTA 80/2013 vp Mirja Vehkaperä kesk Määrärahan osoittaminen merialueen retkisatamaverkoston palveluiden kehittämiseen (35.10.52)